

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE
cu privire la contestația

depusă de

Marina Rusu împotriva Comisiei de evaluare a integrității candidaților
la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor
și procurorilor

(evaluarea externă conform Legii nr. 26/2022)

*(Dosarul nr. 3-28/24
NR. PIGD 2-24117220-01-3-16102024)*

Contestație respinsă, deoarece nu a fost încălcat principiul lucrului judecat;
Încălcarea obligației de diligență și promptitudine a judecătorului la
examinarea a 16 cauze era suficient de gravă pentru nepromovarea evaluării.

07 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Judecând în numele legii contestația depusă de Marina Rusu împotriva deciziei Comisiei de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (Comisia de evaluare),

Completul de judecată special compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,
Vladislav Gribincea,
Lilia Roic-Botezatu, *judecători*,

asistat de Tatiana Timco, *grefier*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. La 08 februarie 2012, Marina Rusu (reclamanta) a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Taraclia (din 01 ianuarie 2017, Judecătoria Cahul).

2. Începând cu 15 octombrie 2017, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a transferat temporar reclamanta la Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari, pe un termen de șase luni. La 03 aprilie 2018, CSM a prelungit transferul temporar al reclamantei pentru încă șase luni. La 16 octombrie 2018, CSM a menținut atribuțiile reclamantei pentru a finaliza examinarea mai multor dosare distribuite ei la Judecătoria Criuleni.

3. La 10 martie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat [Legea nr. 26/2022](#) privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. Potrivit acestei legi, puteau candida în alegeri pentru CSM doar persoanele care au promovat evaluarea externă (pre-vetting).

4. Reclamanta a depus o cerere de participare la concursul pentru a deveni membru CSM. La 06 aprilie 2022, CSM a remis Comisiei de evaluare cererea cu actele depuse în vederea evaluării.

5. La 14 decembrie 2022, Marina Rusu a fost audiată în fața Comisiei de evaluare. Prin decizia nr. 22, din 27 ianuarie 2023, Comisia de evaluare a constatat că reclamanta nu a promovat evaluarea, deoarece există dubii serioase cu privire la integritatea ei financiară și etică.

6. La 13 februarie 2023, reclamanta a contestat decizia Comisiei de evaluare nr. 22. La 29 ianuarie 2024, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis contestația, a anulat decizia și a dispus reevaluarea reclamantei.

7. La 09 februarie 2024, Comisia de evaluare a reluat procedura de evaluare. La 08 august 2024, ea a adoptat decizia nr. 17, prin care a decis nepromovarea evaluării, deoarece reclamanta nu întrunește criteriile de integritate etică. Comisia a constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de

integritate etică. Decizia a fost recepționată de către Marina Rusu prin e-mail la 11 octombrie 2024.

8. La 16 octombrie 2024, Marina Rusu și avocatul ei, Isai Cireș, au contestat decizia Comisiei de evaluare nr. 17 la Curtea Supremă de Justiție. Ei au solicitat anularea acesteia și constatarea promovării evaluării de către reclamantă.

9. Cauza a fost distribuită pentru examinare completului compus din judecătorii Ion Malanciuc, Oxana Parfeni și Diana Stănilă. În urma admiterii declarațiilor de abținere a judecătorilor Ion Malanciuc și Oxana Parfeni, aceștia au fost substituiți de judecătorii Vladislav Gribincea și Lilia Roic-Botezatu.

10. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 07 și 11 noiembrie 2024. Reclamanta și avocatul acesteia, Isai Cireș, au susținut contestația, iar avocații Valeriu Cernei și Roger Gladei, reprezentanți ai Comisiei de evaluare, au pledat pentru respingerea ei. În aceeași zi a fost finalizată examinarea cauzei în fond.

ÎN FAPT

a. Cariera reclamantei în sistemul judecătoresc

11. Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 515-VI, din 08 februarie 2012, reclamanta a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Taraclia. În urma reorganizării sistemului judecătoriesc, începând cu 01 ianuarie 2017, reclamanta și-a continuat activitatea la Judecătoria Cahul, sediul Taraclia.

12. Prin hotărârea CSM nr. 613/28, din 19 septembrie 2017, reclamanta a fost transferată temporar la Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari, pe un termen de șase luni, începând cu 15 octombrie 2017. Prin hotărârea CSM nr. 177/9, din 03 aprilie 2018, a fost prelungit transferul temporar al reclamantei pentru încă o perioadă de șase luni. Prin hotărârea CSM nr. 444/21, din 16 octombrie 2018, au fost menținute atribuțiile reclamantei pentru a finaliza examinarea mai multor dosare distribuite ei la Judecătoria Criuleni.

13. Prin hotărârea CSM nr. 20/1, din 15 ianuarie 2019, reclamanta a fost desemnată pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție la Judecătoria Cahul.

14. Prin hotărârea nr. 409/31, din 10 decembrie 2019, CSM a suspendat reclamanta din funcție, până la 11 mai 2020, pe perioada aflării în concediul suplimentar neplătit de îngrijire a copilului.

15. În anii 2019-2022, CSM a refuzat de câteva ori cererile reclamantei de transfer de la Judecătoria Cahul la o judecătorie din Chișinău sau din apropierea Chișinăului. În aceste cereri, reclamanta susținea că are câțiva copii minori, însă CSM a considerat de fiecare dată acest argument ca insuficient. La 10 iunie 2025,

CSM a dispus totuși transferul reclamantei la Judecătoria Chișinău, începând cu 03 noiembrie 2025.

b. Procedura disciplinară împotriva reclamantei

16. În perioada 24 septembrie – 07 noiembrie 2019, 16 condamnați au sesizat CSM despre tergiversarea examinării plângerilor lor depuse în temeiul articolelor 473² și 473³ Cod de procedură penală. Plângerile vizau constatarea detenției în condiții proaste și reducerea termenului de detenție. Potrivit legii, asemenea plângeri urmează a fi examinate de judecător în cel mult trei luni. Toate aceste cauze s-au aflat în gestiunea reclamantei.

17. La 21 noiembrie 2019 și, respectiv, 04 decembrie 2019, Inspekția judiciară a întocmit două rapoarte în care a concluzionat că în acțiunile reclamantei se conturează bănuiala rezonabilă de comitere a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) din [Legea nr. 178/2014](#) privind răspunderea disciplinară a judecătorilor. Toate plângerile nu au fost examinate în termenul legal de trei luni. Până la momentul verificării, niciuna dintre cauze nu fusese soluționată, ședințele de judecată fiind amânate repetat pe motive precum concedii de odihnă, concedii medicale, lipsa grefierului sau absența părților. Amânările nejustificate au determinat ca unii condamnați să-și ispășească integral pedepsele, fără a beneficia de reducerea pentru detenția în condiții inumane. Rapoartele au fost transmise Colegiului disciplinar.

18. La 21 februarie 2020, prin Hotărârea nr. 5/2, Colegiul disciplinar a dispus încetarea procedurii disciplinare, din motiv că nu au fost identificate motive imputabile reclamantei care să justifice constatarea unei abateri disciplinare. Faptele nu întrunesc elementele unei abateri, întrucât nu au fost comise cu vinovăție. La 10 august 2020, inspectorul-judecător Diana Ioniță a contestat hotărârea, solicitând constatarea comiterii abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) din [Legea nr. 178/2014](#) și aplicarea sancțiunii disciplinare.

19. Prin hotărârea [CSM nr. 277/24](#), din 06 octombrie 2020, față de reclamantă a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment. Sancțiunea a fost aplicată pentru abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) al Legii nr. 178/2014. Potrivit hotărârii CSM, plângerile privind condițiile de detenție trebuiau examinate în termen de trei luni. Ele au fost amânate repetat. Invocarea concediilor, lipsei grefierului sau a altor impedimente nu pot justifica această întârziere. Potrivit informației oferite de instanța în care activa reclamanta, judecătoria era asigurată cu grefier și avea obligația să-și organizeze activitatea astfel încât să respecte termenele imperative, inclusiv prin planificarea ședințelor și prioritizarea cauzelor.

20. Reclamanta a contestat hotărârea CSM nr. 277/24. La 29 noiembrie 2021 [Curtea de Apel Chișinău](#) a anulat hotărârea, deoarece CSM a aplicat sancțiunea disciplinară fără a stabili forma vinovăției cerută de lege, intenția sau neglijența gravă, un element obligatoriu al componenței de abatere disciplinară. Deși s-au

constatat întârzieri în examinarea plângerilor, instanța a notat, printr-o declarație generală, că acestea nu pot fi imputate judecătorei. Multe amânări au rezultat din cauze obiective, cum ar fi lipsa raportului instituției penitenciare, a avocatului deținutului sau a grefierii. De asemenea, o anumită perioadă de timp reclamanta s-a aflat în concediu, deținuții nu au cerut accelerarea examinării cauzei și nu există vreo hotărâre judecătorească emisă în temeiul Legii 87/2011 în care să fie constatată încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei. Instanța a mai menționat că hotărârea CSM nu conține o motivare completă în fapt și în drept și nu explică modul în care întârzierea examinării cauzelor ar fi afectat drepturile participanților la proces. La 06 iulie 2022, [Curtea Supremă de Justiție](#) a respins ca inadmisibil recursul CSM, arătând că acesta nu întrunea cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 246 Cod administrativ.

c. Evaluarea externă a reclamantei

21. La 10 martie 2022, în vederea asigurării integrității membrilor CSM, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și a sporirii încrederii publice în activitatea acestora și în sistemul judecătorec, Parlamentul a adoptat [Legea nr. 26/2022](#). Conform acestei legi, toți candidații la funcția de membru al CSM sunt supuși evaluării externe. Este evaluată integritatea etică și financiară. Evaluarea începe cu solicitarea ca candidatul să depună Comisiei de evaluare declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, un chestionar de etică și o declarație despre persoanele apropiate care activează sau au activat în ultimii cinci ani în sistemul judecătorec, al procuraturii și în serviciul public.

i. Prima evaluare a reclamantei

22. Reclamanta a depus o cerere de participare la concursul pentru CSM. Evaluarea reclamantei a început la 08 iulie 2022. Între 15 și 16 iulie 2022, reclamanta a depus chestionarul privind integritatea etică și declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani. Declarația includea și lista persoanelor apropiate care dețin funcții în sistemul judecătorec, al procuraturii sau în serviciul public.

23. La 14 decembrie 2022, Marina Rusu a participat la audierea publică desfășurată în fața Comisiei de evaluare. În cadrul acestei audieri, discuțiile s-au concentrat asupra a două aspecte esențiale: procedura disciplinară menționată mai sus, și omisiunea de a depune declarația privind averea și interesele personale la reluarea exercitării funcției de judecător în anul 2017, după ce aceasta a fost suspendată din funcție în anii 2014-2016.

24. La 27 ianuarie 2023, Comisia a emis decizia nr. 22 în care a concluzionat că reclamanta nu a promovat evaluarea, reținând existența dubiilor serioase privind integritatea financiară și etică. Comisia a reținut că Marina Rusu a fost suspendată din funcția de judecător în perioada 05 mai 2014 – 02 octombrie 2017, fiind în concediu de îngrijire a copilului minor. La 02 octombrie 2017, reclamanta și-a

reluat activitatea. La 30 martie 2018, aceasta a depus la Autoritatea Națională de Integritate declarația anuală privind averea și interesele personale pentru anul 2017. Comisia de evaluare a considerat că reclamanta nu a respectat art. 6 alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care stabilește că subiectul declarării, al cărui raport de muncă a fost suspendat, are obligația să depună, în termen de 30 de zile de la reîncadrarea în funcție, o declarație în care să includă veniturile obținute în perioada suspendării, precum și bunurile deținute și interesele personale. Lipsa unei asemenea declarații pentru perioada 2014-2016 a împiedicat Comisia de evaluare în îndeplinirea obligației de a verifica, în mod amănunțit, veniturile obținute de reclamantă și cheltuielile suportate în acea perioadă, așa cum prevede art. 8 din Legea nr. 26/2022. Comisia a mai stabilit că reclamanta a admis întârzieri în 16 cauze aflate spre examinare în procedura sa. În niciuna din aceste cauze, reclamanta nu a emis o decizie în termen de trei luni, așa cum prevede legea, iar în unele din aceste cauze o decizie a fost emisă abia peste 11 luni. Aceste întârzieri confirmă existența unor dubii serioase cu privire la integritatea etică a reclamantei.

25. La 13 februarie 2023, reclamanta a contestat decizia Comisiei nr. 22 la Curtea Supremă de Justiție. La 29 ianuarie 2024, completul de judecată special al [Curtii Supreme de Justiție](#) a admis contestația, a anulat decizia și a dispus reevaluarea candidatei. Instanța a reținut că procedura de evaluare a fost afectată de erori care puteau influența rezultatul evaluării. Omisiunea reclamantei de a depune declarațiile de avere pentru anii 2014–2016 a fost neintenționată, iar simpla lipsă a acestor declarații nu putea constitui o dovadă a lipsei de integritate financiară. Instanța a observat un tratament diferit al Comisiei în cazul Marianeii Cherpec, aflată într-o situație similară, în privința căreia Comisia nu a formulat asemenea suspiciuni. În ceea ce privește presupusele întârzieri, Comisia nu a clarificat circumstanțele reale ale întârzierilor și a revenit asupra unor fapte deja soluționate prin hotărârea [Curtii de Apel Chișinău](#) din 29 noiembrie 2021, rămasă irevocabilă, fără a invoca motive excepționale, încălcând astfel principiul *res judicata*. Curtea a subliniat că Comisia și-a întemeiat concluziile pe aceleași materiale ale dosarului disciplinar care au fost deja examinate de instanțele judecătorești, fără a explica ce circumstanțe noi ar fi putut justifica redeschiderea analizei sau adoptarea unei concluzii diferite de cea reținută anterior. De asemenea, Comisia a ignorat contextul real al activității, volumul mare de lucru, lipsa grefierului și deplasările zilnice ale reclamantei, care explicau rațional întârzierile constatate. De asemenea, nu a fost demonstrată existența unui prejudiciu real cauzat de aceste întârzieri, întrucât niciunul dintre reclamanții din cele 16 cauze nu a fost eliberat imediat după examinarea plângerii, ci doar li s-au redus termenele de detenție.

ii. Reevaluarea reclamantei

26. La 09 februarie 2024, Comisia de evaluare a reluat procedura de evaluare a reclamantei. Comisia a colectat informații adiționale. Aceasta a solicitat informații de la instanțele la care reclamanta a activat în perioada de referință.

27. Potrivit informației transmise de Judecătoria Criuleni, reclamanta nu a exercitat atribuții judiciare la acea instanță între ianuarie și noiembrie 2019, întrucât detașarea sa a încetat la 16 octombrie 2018. În 2019 ei nu i-au fost repartizate dosare noi, iar în gestiunea sa au rămas 25 de cauze (penale, civile și contravenționale). 10 dintre aceste dosare au fost examinate în anul 2019, iar 15 au fost soluționate în 2018.

28. Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, a comunicat Comisiei că, în perioada ianuarie – noiembrie 2019, reclamanta a activat efectiv 120 de zile, timp în care i-au fost repartizate 450 de cauze. Dintre acestea, șase au fost dosare civile, unul penal, unul contravențional, iar celelalte au fost cereri și plângeri adresate judecătorului de instrucție, inclusiv 241 de plângeri privind condițiile de detenție. Comisia a constatat că, din cele 241 de plângeri candidata a soluționat 55 în termen de la patru până la șase luni, iar 186 de plângeri rămase nesoluționate până în noiembrie 2019 au fost repartizate ulterior altor judecători.

29. La 11 iunie 2024, Comisia a transmis candidatei o notificare privind faptele și dubiile identificate pe parcursul evaluării. La 25 iunie 2024, reclamanta a transmis răspunsul său, însoțit de documente suplimentare. Reclamanta nu a comentat răspunsul Judecătoriei Criuleni. Ea a explicat doar că, în perioada respectivă, și-a împărțit timpul între două instanțe – Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, și Judecătoria Criuleni și că, de regulă, ea petrecea trei zile pe săptămână la prima și două zile la cea de-a doua instanță.

30. La 28 iunie 2024, reclamanta a fost audiată de [Comisie](#) în ședință publică. Au fost discutate explicațiile reclamantei privind neprezentarea declarațiilor de avere pentru perioada 2014–2016 și aspectele referitoare la întârzierile în examinarea plângerilor privind condițiile de detenție și volumul de activitate în anul 2019.

31. Reclamanta a invocat că neprezentarea declarațiilor de avere pentru perioada 2014–2016 a fost o omisiune neintenționată, produsă în perioada concediului de maternitate. Situația sa este comparabilă cu cea a unei alte candidate evaluate prin Decizia Comisiei nr. 38 din 08 iunie 2023, care, deși nu a depus declarațiile de avere pentru anii 2010-2011, a promovat evaluarea.

32. Referindu-se la aspectele privind întârzierile în examinarea plângerilor, reclamanta a arătat că acestea au avut cauze obiective și independente de voința sa. Ea a recunoscut primirea celor 16 plângeri și a arătat că ședințele de judecată au fost amânate din motive independente de voința sa, inclusiv starea sa de sănătate și lipsa grefierului. Cu referire la afirmația președintelui Judecătoriei Cahul potrivit căreia i-ar fi fost repartizat un grefier în perioada respectivă, reclamanta a afirmat că acea informație nu reflectă realitatea, deoarece grefierul ar fi fost în concediu

medical prelungit ca urmare a unei intervenții chirurgicale. Ea a mai susținut că a informat conducerea instanței, inclusiv în scris, despre imposibilitatea de a continua activitatea în perioada critică, solicitând redistribuirea dosarelor care necesitau soluționare urgentă. Ea a confirmat două deplasări în anul 2019 – o excursie de trei zile în Elveția și Italia și o misiune profesională în SUA – precizând că prima nu a afectat programul de ședințe, iar în cazul celei de-a doua doar o singură ședință ar fi fost amânată. Comisia a solicitat explicații suplimentare privind măsurile prealabile întreprinse pentru asigurarea examinării cauzelor în termenii legali, iar reclamanta a afirmat că, pentru deplasarea în Elveția și Italia nu afectat zilele lucrătoare, iar deplasarea din SUA s-a desfășurat în cadrul unui program oficial.

33. Fiind întrebată despre numărul de dosare aflate în gestiunea sa la Judecătoria Criuleni, ea a declarat că nu își amintește cifra exactă, dar a menținut explicațiile oferite anterior, potrivit cărora, în perioada relevantă, ea efectua naveta între cele două instanțe (3–4 ore pe sens, cu mijloace de transport public), ceea ce a afectat logistic programarea ședințelor și ritmul de lucru. Reclamanta nu a contestat datele prezentate de Comisie, însă a invocat contradicții între informațiile transmise de instanță și a anexat hotărârea CSM din 16 octombrie 2018 privind încetarea detașării sale și lista celor 56 de cauze pendinte la acea dată. Candidata nu a indicat, însă, câte dintre acestea au fost soluționate până la finele anului 2018. Ea a precizat că afirmațiile sale făcute în procedura Curții Supreme de Justiție, potrivit cărora în 2019 ea a examinat câteva sute de cauze, vizau volumul total de cauze examinate, și nu dosare similare celor 16 plângeri analizate de Comisie. În perioada relevantă au existat și circumstanțe personale și instituționale care i-au îngreunat activitatea, inclusiv perioade de concediu medical și absența grefierului. Ea a invocat și puterea lucrului judecat, arătând că instanțele de judecată au analizat deja circumstanțele faptice în anu 2021 și au stabilit că întârzierile date nu-i pot fi imputabile.

34. La 08 august 2024, Comisia de evaluare a adoptat decizia nr. 17, prin care a decis nepromovarea evaluării. Comisia nu a reținut neconformitățile legate de nedepunerea declarației privind averea și interesele personale pentru anii 2014-2016. Totuși, ea a constatat că reclamanta nu întrunește criteriul de integritate etică prevăzut de art. 8 alin. (2) lit. a) al Legii 26/2022, din cauza întârzierii în examinarea celor 16 cauze. Decizia motivată a fost recepționată de reclamantă prin e-mail la 11 octombrie 2024.

35. Comisia s-a concentrat asupra lacunelor identificate în decizia Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2024 referitoare la volumului real de activitate al reclamantei și la analiza cauzelor obiective ale întârzierilor în examinarea celor 16 cauze. Comisia a sintetizat informațiile în următorul tabel:

Data depunerii plângerii	Petiționar	Data repartizării /primirea în procedură	Data ședințe	Motivul amânării
21.01.2019	(P.1) Furman Sorin (art. 473 ³) 21ij-5/ 2019	22.01.2019 29.01.2019	1.03.2019	ședința amânată din cauza lipsei raportului de la penitenciar
			5.04.2019	ședința amânată din cauza lipsei grefierului
			30.04.2019	– expiră termenul de 3 luni
			23.09.2019	Imbele ședințe amânate din cauza concediului medical al reclamantei
			08.11.2019	în perioadele 23.09-16.10 și 31.10-14.11.2019.
				Prin Ordinul Judecătorei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului, pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
Cauza repartizată la 26.11.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 17.12.2019. Termenul de detenție a fost redus cu 1.144 de zile.				
21.01.2019 10.04.2019	(P.2) Diulgher Veaceslav (art. 473-473 ²) 21ij-12/ 2019	22.01.2019 29.01.2019 (repartiz II plângere) 10.04.2019 11.04.2019	4.03.2019	ședința amânată din cauza lipsei grefierului
				La 11.04.2019, plângerile (nr. 21ij-12/2019 și 21ij-179/2019) au fost conexe
			30.04.2019	- expiră termenul de 3 luni (pentru prima plângere)
			21.04.2019	ședința amânată din cauza lipsei avocatului petiționarului
			26.08.2019	ședința amânată deoarece acea zi a fost declarată zi liberă națională
			25.10.2019	ședința amânată din cauza concediului neplătit al reclamantei în perioada 17-27.10.2019, inclusiv, pentru o deplasare profesională în SUA
	Prin Ordinul Judecătorei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului, pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.			
Cauza repartizată judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 13.02.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 823 de zile.				
21.01.2019	(P.3) Dinev Iordan (art.473 ² -473 ⁴) 21ij-4/ 2019	22.01.2019 29.01.2019	1.03.2019	ședința amânată din cauza lipsei raportului de la penitenciar
			6.04.2019	ședința amânată din cauza lipsei grefierului
			30.04.2019	– expiră termenul de 3 luni
			24.09.2019	ședința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019.
				ședința din 19.12.2019 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului, pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.

Cauza repartizată la 04.12.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 14.01.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 578 de zile.					
21.01.2019	(P.4)	22.01.2019	4.03.2019	Sedința amânată din cauza lipsei grefierului. La 16.08.2019, plângerile (nr. 21ij-11/2019 și 21ij-332/2019) au fost conexe	
01.08.2019	Andrieș Nicolae (art. 473 ²)	(repartiz II plângere)	30.04.2019	– expiră termenul de 3 luni (pentru prima plângere)	
			21.05.2019	Ambele ședințe amânate din cauza lipsei raportului de la penitenciar	
			2.08.2019		
			10.09.2019	Sedința amânată din cauza lipsei de timp	
			6.09.2019	Sedința amânată din cauza lipsei de timp	
			24.09.2019	Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019	
					Sedința din 10.12.2019 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
			Cauza repartizată repetat la 04.12.2019, judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 15.01.2020 prin care termenul de detenție a fost redus cu 318 de zile		
12.03.2019	(P.5)	12.03.2019	13.05.2019	Sedința amânată din cauza lipsei avocatului petiționarului	
			3.06.2019	– expiră termenul de 3 luni	
			07.10.2019	Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019.	
			Sedința din 11.02.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.		
Cauza repartizată judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 13.01.2020, prin care termenul de detenție a fost redus cu 290 de zile. <u>Condamnatul a fost eliberat imediat din detenție.</u>					
12.03.2019	(P.6)	12.03.2019	3.05.2019	Sedința amânată din cauza lipsei avocatului petiționarului	
			4.06.2019	– expiră termenul de 3 luni	
			07.10.2019	Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei Concediul medical (23.09.2019-16.10.2019)	
			Prin Ordinul Judecătoriei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.		
Cauza repartizată judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 16.01.2020, prin care termenul de detenție a fost redus cu 138 de zile.					

13.03.2019	(P.7) Pereu Ivan (art. 473 ²) 21ij-108/ 2019	13.03.2019 14.03.2019	20.05.2019	ședința amânată din cauza lipsei raportului de la penitenciar
			05.06.2019	– expiră termenul de 3 luni
			29.08.2019	ședința amânată din cauza concediului anual al judecătorului probat prin Ordin nr. 412 din 28.08.2019, pentru perioada 28.08-05.09.2019
			30.09.2019	ședința amânată din cauza concediului medical al reclamantei pentru perioada 23.09-16.10.2019.
Ședința din 31.01.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.				
Cauza repartizată la 10.12.2019 judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 12.02.2020, prin care procesul a fost încetat pe motivul retragerii plângerii condamnatului. Acesta fusese deja eliberat din penitenciar.				
20.03.2019	(P.8) Corosan Stepan (art. 473 ³) 21ij-139/ 2019	25.03.2019 28.03.2019	29.06.2019	- expiră termenul de 3 luni
			20.08.2019	ședința amânată din cauza concediului anual al judecătorului în perioada 20.08.2019-23.08.2019
			1.10.2019	Imbele ședințe amânate din cauza concediului medical al reclamantei în perioada (23.09.2019-04.11.2019)
			04.11.2019	(16.10.2019) și (31.10-2019-14.11.2019).
Prin Ordinul Judecătoriei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.				
Cauza repartizată la 27.11.2019, judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 11.02.2020. Pentru 821 de zile de detenție, instanța a dispus plata despăgubirii de 6.420 MDL.				
19.03.2019	(P.9) Fulger Veaceslav (art. 473 ²) 21ij-112/ 2019	19.03.2019 20.03.2019	30.05.2019	ședința amânată din cauza lipsei judecătorului, care a participat la un seminar în mun. Chișinău
			21.06.2019	- expiră termenul de 3 luni
			23.09.2019	ședința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09.2019-16.10.2019
			Ședința din 21.01.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.	
Cauza repartizată la 10.12.2019 judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 21.07.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 1.226 de zile.				
20.03.2019	(P.10) Pelin Victor	20.03.2019 21.03.2019	14.05.2019	ședința amânată din cauza lipsei raportului de la penitenciar
			04.06.2019	ședința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 04.06-07.06.2019.

	(art. 473 ²)		22.06.2019 - expiră termenul de 3 luni
			23.08.2019 Sedința amânată din cauza concediului anual al reclamantei în perioada 20.08-23.08.2019.
	21ij-99/		10.10.2019 Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019.
	2019		Ședința din 17.02.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019 reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
<i>Cauza repartizată la 27.11.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 11.12.2019. Cauza a fost remisă la Judecătoria Cimișlia, sediul Leova.</i>			
20.03.2019	(P.11)	25.03.2019	29.06.2019 - expiră termenul de 3 luni
	Caijber Veaceslav	28.03.2019	20.08.2019 Sedința amânată din cauza concediului anual al reclamantei pentru perioada 20.08-23.08.2019.
	(art. 473 ²)		11.10.2019 Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019.
	21ij-138/		Ședința din 20.02.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019 reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului, pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
	2019		
<i>Cauza repartizată judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 15.01.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 459 de zile.</i>			
20.03.2019	(P.12)	25.03.2019	29.06.2019 - expiră termenul de 3 luni
	Daradur Vasili	28.03.2019	19.08.2019 Sedința amânată din motive necunoscute
	(art. 473 ² -473 ⁴)		01.11.2019 Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 31.10-02.11.2019
	21ij-137/		Prin Ordinul Judecătoriei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
	2019		
<i>Cauza repartizată judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 09.01.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 1.119 de zile.</i>			
20.03.2019	(P.13)	25.03.2019	29.06.2019 - expiră termenul de 3 luni
	Madjar Serghei	28.03.2019	19.08.2019 Sedința amânată din motive necunoscute
			01.11.2019 Sedința amânată din cauza concediului medical al reclamantei pentru perioada 31.10-02.11.2019.
	21ij-133/		Prin Ordinul Judecătoriei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
	2019		

<i>Cauza repartizată judecătorului Leonid Turculeț și finalizată la 15.01.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 988 de zile, <u>condamnatul fiind eliberat din detenție.</u></i>			
20.03.2019	(P.14) Andrușoi Filip art. 473 ³) 21ij-135/ 2019	25.03.2019 28.03.2019	29.06.2019 - expiră termenul de 3 luni 09.08.2019 ședința amânată din cauza participării judecătorului în altă ședință de judecată 01.11.2019 ședința amânată din cauza concediului medical reclamantei pentru perioada 31.10-02.11.2019. Prin Ordinul Judecătoriei Cahul nr. 514 din 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
<i>Cauza repartizată la 28.11.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 11.02.2020. Instanța a redus termenul de detenție cu 14 de zile, iar pentru restul perioadei s-a dispus încasarea unei despăgubiri de 10.280 MDL.</i>			
02.05.2019 01.08.2019	(P.15) Cohuteac Ivan (art. 473 ²) 21ij-198/ 2019	02.05.2019 03.05.2019 14.08.2019 17.08.2019	04.08.2019 - expiră termenul de 3 luni Prin încheierea din 17.08.2019, plângerile au fost conexe 30.09.2019 ședință amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019. Ședința din 30.01.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
<i>Cauza repartizată la 10.12.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 05.02.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 333 de zile.</i>			
07.05.2019	(P.16) Zubco Ivan (art. 473 ²) 21ij-207/ 2019	07.05.2019 08.05.2019	09.08.2019 - expiră termenul de 3 luni 03.10.2019 ședința amânată din cauza concediului medical al reclamantei în perioada 23.09-16.10.2019. Ședința din 04.02.2020 nu a avut loc deoarece, la 08.11.2019, reclamantei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 11.11.2019 -11.05.2020.
<i>Cauza repartizată la 03.12.2019 judecătorului Svetlana Uzun și finalizată la 22.01.2020. Termenul de detenție a fost redus cu 336 de zile.</i>			

36. Comisia a menționat că, prin decizia din 29 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău nu a explicat de ce întârzierile nu ar fi imputabile reclamantei, limitându-se la constatarea generală privind lipsa intenției sau a neglijenței grave. În lipsa unei argumentări concrete, Comisia a realizat propria analiză, în temeiul art. 8 alin. (6) din [Legea nr. 26/2022](#).

37. Comisia a examinat impactul concediilor medicale și anuale de care a beneficiat reclamanta în 2019 asupra celor 16 cauze și a ajuns la o concluzie diferită de cea reținută de Curtea Supremă de Justiție. Concediile au reprezentat, cel mult, o cauză marginală a întârzierilor. Plângerile respective au fost înregistrate

în perioada ianuarie – mai 2019, ceea ce însemna că ultimul termen legal pentru examinarea acestora a expirat la 09 august 2019. Concediul medical al reclamantei anterior acestei date a fost limitat la patru zile, în perioada 04 – 07 iunie 2019. Restul amânărilor cauzate de absențe medicale și concedii anuale s-au produs ulterior expirării termenelor legale, neavând relevanță în analiza respectării obligației de soluționare în termen. Mai mult, potrivit datelor colectate în cadrul evaluării reluate, reclamanta a avut un volum de activitate redus în cursul anului 2019 la Judecătoria Cahul, ceea ce nu justifică imposibilitatea de a programa în termene rezonabile audierile. Comisia a constatat că nu concediile medicale sau anuale și volumul de muncă au împiedicat desfășurarea ședințelor în termenele prevăzute de lege, ci o insuficientă diligență în organizarea activității reclamantei.

38. Comisia de evaluare a mai subliniat că, deși recunoaște importanța respectării dreptului la concediu al judecătorilor, precum și nevoia de menținere a unui echilibru între viața profesională și cea personală, în prezenta cauză, invocarea concediilor nu poate justifica neîndeplinirea obligațiilor legale într-un domeniu ce implică protecția imediată a unor drepturi fundamentale. Comisia nu neagă dificultățile sistemice ale justiției, însă arată că alți judecători, confrunțați cu sarcini similare, reușesc să-și organizeze eficient activitatea și să respecte termenul legal în cauze urgente. Deși întârzierile judiciare sunt regretabile în orice cauză, ele devin deosebit de grave atunci când afectează drepturi garantate de lege și de instrumente internaționale.

39. Comisia a stabilit că detașarea reclamantei la Judecătoria Criuleni încetase la 16 octombrie 2018, iar în 2019 nu i-au fost repartizate cauze noi la Judecătoria Criuleni. În gestiune au rămas doar 25 de dosare, dintre care 10 au fost soluționate între ianuarie și noiembrie 2019, ceea ce contrazice declarațiile anterioare ale reclamantei privind existența a 56 de dosare. Comisia a apreciat puțin probabil ca examinarea a 10 dosare să fi necesitat două zile de activitate pe săptămână timp de 10 luni.

40. La Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, unde reclamanta a activat majoritatea timpului în anul 2019, ei i-au fost atribuite 450 de cauze în perioada ianuarie–octombrie 2019, dintre care mai mult de jumătate erau plângeri privind condițiile de detenție. Comisia a stabilit neconcordanțe între declarațiile făcute de reclamantă în diferite etape ale evaluării și datele oficiale. Deși aceasta a afirmat că a examinat circa 200 de dosare similare cu cele 16, analiza Comisiei a arătat că doar 55 dintre acestea au fost soluționate, iar restul au fost redistribuite altor judecători. Ulterior, reclamanta a precizat că cifra de aproximativ 200 de dosare se referea la totalul cauzelor examinate în perioada respectivă, nu doar la plângerile privind condițiile de detenție. Potrivit [Raportului de activitate al CSM pentru anul 2019](#), volumul mediu național de cauze per judecător a fost de aproximativ 900 de dosare anual, adică sarcina reclamantei a reprezentat circa jumătate din media sistemului. Prin urmare, Comisia a concluzionat că volumul de activitate al

reclamantei nu putea fi considerat excesiv și că întârzierile constatate nu rezultau dintr-o încărcătură excesivă de dosare.

41. Comisia a constatat, de asemenea, că două dintre cele 16 plângeri s-au soldat cu eliberarea imediată a condamnaților, contrar declarațiilor reclamantei făcute în fața Curții Supreme de Justiție. Deși aceasta a invocat lipsa unor date actualizate la momentul respectiv, Comisia a apreciat că un judecător are obligația de a formula declarații prudente și precise în fața unei instanțe supreme.

42. Comisia a precizat că analiza sa nu are natura unei proceduri disciplinare, ci urmărește verificarea conduitei etice și a diligenței profesionale, efectuată în baza mandatului stabilit prin [Legea nr. 26/2022](#). Ea nu a redeschis cauza disciplinară și nu a acționat ca un organ disciplinar, dar a examinat dacă tergiversările cauzate de reclamantă ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, precum și dacă modul de gestionare a cauzelor recomandă reclamanta pentru o funcție de conducere în organul de autoadministrare al judecătorilor.

43. În concluzie, Comisia a reținut că datele obținute în urma verificărilor efectuate nu confirmă explicațiile oferite de reclamantă cu privire la volumul de muncă și cauzele întârzierilor. Explicațiile prezentate de reclamantă nu atenuază dubiile privind diligența profesională și rigoarea în gestionarea cauzelor, în special a celor privind condițiile de detenție, care impuneau o celeritate sporită. Prin urmare, în temeiul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a formulat dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantei cu criteriul de integritate etică prevăzut la art. 8 alin. (2) lit. a) din aceeași lege.

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

44. La 16 octombrie 2024, Marina Rusu, reprezentată de avocatul Isae Cireș, a contestat decizia Comisiei de evaluare nr. 17 din 08 august 2024 și a solicitat anularea acesteia și constatarea promovării evaluării de către reclamantă.

45. Reclamanta a susținut, în primul rând, că decizia Comisiei de evaluare a fost adoptată cu încălcarea principiului autorității de lucru judecat. Prin decizia contestată, Comisia a repus în discuție aspecte deja soluționate definitiv prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2021, prin care s-a stabilit lipsa abaterilor disciplinare și a vinovăției sale cu privire la modul de examinare a celor 16 plângeri. Reclamanta a mai menționat că Comisia a invocat în mod abuziv existența unor așa-numite „circumstanțe excepționale”, pretinzând că acestea i-ar fi permis să ajungă la o concluzie contrară celei stabilite de instanțele de judecată, ceea ce contravine jurisprudenței CEDO privind principiul securității raporturilor juridice și interdicției redeschiderii unor cauze soluționate irevocabil. Reclamanta a mai susținut că Comisia a aplicat eronat art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, interpretând-o în sensul că ar permite Comisiei să ignore hotărâri judecătorești

irevocabile, deși [Curtea Constituțională](#), prin decizia din 25 iulie 2023, a stabilit că această normă nu se extinde asupra hotărârilor judecătorești.

46. La 04 noiembrie 2024, reclamanta a completat contestația. Ea a subliniat că, deși Comisia a susținut formal că „nu a redeschis un caz disciplinar”, conținutul deciziei demonstrează contrariul, întrucât aceasta a efectuat o „proprie analiză” a laturii subiective a presupusei abateri. Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 29 noiembrie 2021, a constatat expres lipsa vinovăției judecătorului, ceea ce exclude orice discuție ulterioară. De asemenea, ea a invocat încălcarea art. 8 CEDO, arătând că „dubiile serioase” formulate de Comisie la adresa integrității sale etice constituie o ingerință în dreptul la viață privată sub aspectul reputației profesionale.

47. În [ședința CSJ din 07 noiembrie 2024](#), reclamanta și avocatul acesteia au reiterat argumentele menționate în paragrafele precedente. Ei au menținut ideea că Comisia a redeschis, în mod nejustificat, o procedură disciplinară soluționată irevocabil. Evaluarea s-a axat pe criteriile de performanță și randament profesional, și nu pe aspecte de etică judiciară, denaturând astfel scopul mecanismului prevăzut de Legea nr. 26/2022.

48. La întrebarea instanței cu privire la numărul real al dosarelor aflate în gestiunea sa, reclamanta a arătat că nu ține o evidență personală, însă, potrivit hotărârii CSM privind transferul temporar, i-au fost lăsate în procedură 56 de dosare, dintre care aproximativ jumătate au fost examinate până la sfârșitul anului, iar restul în următoarele 11 luni. În 2019, ea s-a aflat în concediu anual pentru o perioadă de 45 de zile, iar în total a activat în Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, doar 51 de zile, timp în care a planificat ședințele în mod intensiv, cu 8–10 audieri zilnic. Ea a explicat că diferențele constatate de Comisie se datorează faptului că hotărârea CSM a fost emisă la sfârșitul anului, iar în prima parte a anului următor ea s-a aflat în concediu medical pentru maladii ce îi afectau mobilitatea. La întrebarea cu privire la eliberarea din detenție a câtorva persoane vizate în cele 16 plângeri, reclamanta a menționat că afirmația sa din procedurile anterioare al Curții Supreme, potrivit căreia deținuții nu au fost eliberați imediat după emiterea încheierilor, s-a bazat pe o deducție personală, întrucât nu deținea informații actualizate. Ea a recunoscut ulterior că două persoane au fost eliberate, calificând omisiunea drept o eroare de apreciere, nu o intenție de inducere în eroare. Reclamanta a insistat că folosirea termenului „înșelător” de către Comisie exprimă o atitudine părtinitoare și concluzia că Comisia a acționat cu rea-credință, mergând „mai departe decât în cazurile altor candidați”. Ea a apreciat că această abordare depășește cadrul unei evaluări obiective și reflectă lipsă de echidistanță și imparțialitate. Reclamanta nu a explicat însă în ce a constatat concret această diferență de abordare și în raport cu care candidați Comisia ar fi fost manifestat un tratament diferit.

49. În referință, Comisia de evaluare a notat că decizia contestată a fost adoptată cu respectarea Legii nr. 26/2022 și a garanțiilor procedurale, iar principiul *res judicata* nu împiedică reevaluarea atunci când apar date noi, relevante pentru stabilirea integrității. Reevaluarea a fost justificată de informațiile suplimentare obținute ulterior de la instanțele unde reclamanta a activat, care au relevat neconcordanțe esențiale privind volumul și ritmul de lucru. În privința efectelor deciziei, Comisia a arătat că nepromovarea evaluării nu afectează statutul profesional al reclamantei, ci doar accesul la o funcție în organele de autoadministrare a judecătorilor.

50. În ședința CSJ, reprezentantul Comisiei, avocatul Roger Gladei, a reiterat că procedura de evaluare nu a avut caracter disciplinar, ci etic, iar analiza bazată pe date noi a fost necesară pentru a clarifica veridicitatea explicațiilor oferite de reclamantă. El a subliniat că decizia contestată s-a întemeiat pe circumstanțe documentate, neexamine anterior de instanțe, și că aceasta nu contravine principiului securității raporturilor juridice. În concluzie, Comisia a solicitat respingerea contestației ca neîntemeiată.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

51. Art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede următoarele:

„(2) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

52. Articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 prevede următoarele:

„(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.”

53. Partea relevantă a art. 14 din Legea nr. 26/2022 este următoarea:

„(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

...

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

- a) respingerea cererii de contestare;
- b) admiterea cererii de contestare și dispunerea o singură dată a reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat;
- c) constatarea promovării sau nepromovării.”

54. Partea relevantă a art. 2 din Codul administrativ este următoarea:

„(2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniul specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

55. La 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În § 120, 123, 133, 134, 135 din [decizia de inadmisibilitate nr. 42/2023](#), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„120...prin textul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

123...Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

(f) Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26

133. Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

134. Curtea reține că, definierea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

135. De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

56. Art. 15 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului prevede:

„(1) Judecătorii sunt obligați:

b) să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora;

c) să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației;

d) să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor;

e) să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului;

g) să depună declarația de avere și interese personale;”

57. Art. 6 din Codul de etică și de conduită profesională a judecătorului prevede:

„(3) În exercitarea atribuțiilor, judecătorul are următoarele obligații:

c) va decide prompt, eficient și obiectiv în toate cauzele judiciare, acționând cu diligență și în timp util, să respecte termenele legale, iar în cazul în care legea nu prevede astfel de limite, să-și îndeplinească îndatoririle într-o perioadă de timp rezonabilă;

...

f) va exercita responsabilitățile juridice ce îi revin în măsura în care să se asigure de aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și fără întârziere.”

58. Art. 4 din Legea nr. 178/2014 privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, prevede că:

„(1) Constituie abatere disciplinară:

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției;

j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane.”

59. Art. 36 alin. (1¹) din Legea nr. 178/2014 privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, prevede că:

„(1¹) Colegiul disciplinar poate constata abaterea disciplinară și poate aplica sancțiuni disciplinare judecătorilor ... doar în cazul în care constată că fapta imputată a fost săvârșită cu intenție sau din neglijență gravă, conform prevederilor art. 4¹”

60. În 2019, partea relevantă a art. 473³ din Codul de procedură penală era următoarea:

„(3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

(4) Termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului este de 3 luni. În termenul maxim de 3 luni nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretențiilor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

61. Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a Comisiei de evaluare a fost notificată reclamantei la 11 octombrie 2024. Acțiunea a fost depusă la 16 octombrie 2024, în termenul de cinci zile prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

a. Principii generale

62. Atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ, sunt legi organice. Legea nr. 26/2022 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de pre-vetting, modul de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestației împotriva deciziilor adoptate în temeiul Legii nr. 26/2022. Legea nr. 26/2022 este una temporară și a fost adoptată pentru a asigura integritatea viitorilor membri ai organelor de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, precum și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Prin urmare, Legea nr. 26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ. Comisia de la Veneția a avizat pozitiv proiectul acestei legi.

63. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 26/2022 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor emise de Comisie, etc. Având în vedere că Legea nr. 26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, prevederile Legii nr. 26/2022 au prioritate față de celelalte norme

din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 26/2022 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 26/2022.

64. Reclamanta susține că, potrivit Codului administrativ, obligația de a demonstra lipsa integrității îi revine exclusiv Comisiei. Completul de judecată special reiterează că Legea nr. 26/2022 are prioritate față de Codul administrativ. După cum rezultă din art. 13 alin. (5) al Legii nr. 26/2022, pentru nepromovarea evaluării este suficientă „existența unor dubii serioase” privind conformitatea cu criteriile de integritate. La faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații. Odată cu apariția unor neclarități legate de criteriile de integritate, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022) pentru a le clarifica. Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept permite Comisiei să constate că candidatul nu întrunește criteriile de integritate. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției. Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată per se arbitrară nici de către CtEDO (a se vedea hotărârile [Xhoxhaj c. Albaniei](#), 2021, § 352 și [Sevdari c. Albaniei](#), 2022, § 130).

65. Art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26/2022 prevede că Curtea Supremă de Justiție poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat”. Această normă se referă la situația în care, pentru prima dată Curtea Supremă admite cererea de contestare și dispune reevaluarea candidatului. Prin urmare, competența Curții Supreme de Justiție la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 26/2022 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula decizia Comisiei de evaluare doar în cazurile menționate de Legea nr. 26/2022, iar celelalte temeuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

66. Curtea Supremă de Justiție poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei. Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate de Comisie nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu prevăzut la art. 8 al acestei legi.

67. După ce a fost dispusă reevaluarea, Curtea Supremă de Justiție poate constata promovarea sau nepromovarea evaluării în temeiul art. 14 alin. (8) lit. c) din Legea nr. 26/2022. Totuși, pentru a emite o asemenea decizie, având în vedere

interpretarea sistemică a Legii nr. 26/2022, Curtea Supremă de asemenea trebuie să constate, ca și în cazul deciziei emise în temeiul art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26/2022, erori procedurale grave sau circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării.

b. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

68. Completul reiterează că, prin decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2023, Comisia de evaluare a decis, în temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a), alin. (5) lit. b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, nepromovarea evaluării de către Marina Rusu, deoarece candidatul nu întrunește criteriile de integritate. Au fost constatate dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, constatând două neconformități: nedepunerea declarației de avere și interesele personale pentru perioada 2014-2016; și întârzierile la examinarea a 16 plângeri privind condițiile de detenție. La 29 ianuarie 2024, [Curtea Supremă de Justiție](#) a anulat decizia Comisiei de evaluare nr. 22 din 27 ianuarie 2023 și a dispus reevaluarea reclamantei.

69. Ca urmare a evaluării repetate a Marinei Rusu, Comisia de evaluare a emis decizia contestată, prin care a constatat, nepromovarea evaluării deoarece reclamanta nu întrunește criteriile de integritate etică. Comisia nu a mai reținut primul aspect menționat în paragraful precedent, însă l-a reținut pe cel cu privire la întârzierea în examinarea celor 16 plângeri.

i. respectarea principiului lucrului judecat

70. Reclamanta susține că reanalizarea comportamentului său la examinarea celor 16 plângeri cu privire la condițiile de detenție contravine lucrului judecat constat prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2021, care este irevocabilă. Prin ultima hotărâre a fost anulată sancțiunea disciplinară aplicată ei pentru întârzierea la examinarea celor 16 cauze.

71. Completul este de acord cu reclamanta că Comisia de evaluare nu poate repune în discuție concluziile printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă adoptată într-o procedură contencioasă. În hotărârea [Brumărescu v. România](#), 1999, § 77, CtEDO a subliniat că este inadmisibil de a lipsi de efect o hotărâre judecătorească irevocabilă. Principiul lucrului judecat interzice și repunerea în discuție, fără o justificare convingătoare, a argumentelor soluționate irevocabil de judecători (hot. CtEDO [Macovei ș.a. v. Moldova](#), 2006, § 45). Urmează a fi analizat dacă acest lucru a avut loc în prezenta cauză.

72. Completul notează că obiectul litigiului în care a fost emisă hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2021 este diferit de obiectul examinat de Comisia de evaluare. Prin hotărârea din 29 noiembrie 2021 a fost examinată legalitatea hotărârii CSM de sancționare disciplinară a reclamantei, pe când Comisia de evaluare verifica dacă au fost încălcate grav regulile de etică. Nu orice

încălcarea gravă a regulilor de etică constituie o abatere disciplinară. Astfel, abaterile disciplinare pentru care a fost aplicată sancțiunea disciplinară reclamantei, și care a fost anulată prin hotărârea din 29 noiembrie 2021, art. 4 alin. (1) lit. i) și j) al Legii nr. 178/2014, nu se rezumau la încălcarea regulilor de etică (vezi para. 58). În cadrul aceluși proces instanța nu a constatat că întârzierea în examinarea celor 16 cauze nu au avut loc. Hotărârea CSM a fost anulată mai degrabă pe motive de formă - deoarece nu a fost explicat în hotărârea CSM în ce a constatat intenția sau neglijența gravă a reclamantei la admiterea întârzierilor în acele cauze. Curtea de apel nu a analizat detaliat fiecare din cele 16 proceduri și nu a verificat dacă durata examinării lor era prea lungă din motive imputabile reclamantei. În asemenea circumstanțe, nu se poate spune că argumentele soluționate irevocabil prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2021 au fost repuse în discuție prin decizia contestată. Nu se poate argumenta nici că aceste aspecte au fost soluționate irevocabil de către Curtea Supremă de Justiție la 29 ianuarie 2024. Din contra, Curtea Supremă a menționat în ultima [decizie](#), la paginile 28-29, că, invocând circumstanțe excepționale sau noi, Comisia de evaluare poate ajunge la o altă concluzie decât cea din hotărârea din 29 noiembrie 2021.

73. Completul de asemenea notează că, după cum prevede art. 13 alin. (6) al Legii nr. 26/2022, decizia cu privire la nepromovarea pre-vettingului are un singur efect - imposibilitatea de a candida pentru un loc în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor. Constatările din decizia de nepromovare nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. Prin urmare, prin decizia Comisiei de evaluare nu a fost aplicată o sancțiune disciplinară reclamantei și nici nu a fost creat pericolul unei asemenea sancțiuni pentru întârzierea la examinarea celor 16 plângeri.

74. Din motivele de mai sus, argumentul reclamantei cu privire la încălcarea lucrului judecat este neîntemeiat.

ii. temeinicia constatării cu privire la încălcarea regulilor de etică

75. Comisia de evaluare a constatat că întârzierile admise de către reclamantă la examinarea celor 16 cauze au fost suficiente pentru a constata neîntreținerea criteriului de integritate prevăzut de art. 8 alin (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022. Acest criteriu se referă la încălcarea gravă a criteriilor de etică și conduită profesională a judecătorilor.

76. Reclamanta nu neagă întârzierile admise în cele 16 cauze în anul 2019, însă susține că ele nu îi sunt imputabile integral, iar partea imputabilă nu este suficient de gravă pentru a nu promova evaluarea. Potrivit reclamantei, în anul 2019, ea a fost nevoită să activeze efectiv în două instanțe de judecată, în Judecătoria Criuleni, unde finaliza dosarele distribuite ei pe perioada transferului temporar, și în Judecătoria Cahul, unde activa în mod obișnuit. În acea perioadă ea locuia în Chișinău și călătorea distanțe lungi pentru a ajunge la sediile instanțelor

judecătorești. De asemenea, în 2019 ea s-a aflat în concediu timp de 45 de zile și, din motive de sănătate, a fost nevoită să lipsească de la serviciu încă o anumită perioadă de timp. De asemenea, ea a invocat volumul sporit de muncă și lipsa grefierului sau a rapoartelor instituției penitenciare, fără de care nu puteau fi examinate cauzele.

77. Comisia a examinat argumentele reclamantei în decizia sa. Ea a constatat că argumentele date nu pot justifica încălcarea unor termene legale imperative. Comisia a făcut o analiză detaliată a celor 16 proceduri (vezi para. 35) și a volumului de muncă al reclamantei în perioada relevantă, atât la Judecătoria Criuleni (vezi para. 39), cât și la Judecătoria Cahul (vezi para. 40). Comisia a mai constatat că în acea perioadă reclamanta s-a aflat în concediu medical doar patru zile (vezi para. 37) și a recunoscut dreptul reclamantei la concediu anual și dificultățile sistemice din sistemul moldovenesc de justiție (vezi para. 38).

78. Completul relevă că art. 225 alin. (1) Cod administrativ interzice instanței de judecată să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Cele menționate în paragraful precedent confirmă faptul că Comisia de evaluare a luat în considerație toate faptele relevante la exercitarea dreptului său discreționar. Comisia a împărtășit dubiile sale cu reclamanta până la adoptarea deciziei, oferind dreptul reclamantei să prezinte argumente și probe pentru a le combate.

79. Art. 13 alin. (5) al Legii 26/2022 pune în sarcina reclamantei să combată dubiile serioase al Comisiei. Reclamanta nu a putut oferi informații concludente cu privire la cauzele examinate de ea în anul 2019 la cele două judecătoria la care a activat. Nici în fața Comisiei, nici în procedurile Curții Supreme de Justiție, reclamanta nu a venit cu argumente punctuale care să spulbere dubiile. Reclamanta a invocat doar inadmisibilitatea rediscutării întârzierilor din cele 16 proceduri după ce instanțele judecătorești au anulat hotărârea CSM cu privire la abaterile disciplinare. De asemenea, ea a susținut în termeni generali că întârzierile la examinarea celor 16 cauze nu îi sunt imputabile integral.

80. În cadrul reevaluării, reclamanta a recunoscut că a operat anterior, inclusiv în procedurile Curții Supreme de Justiție, cu informații inexacte cu privire la cauzele examinate de ea și volumul ei de muncă în anul 2019 (vezi para. 40). În asemenea circumstanțe, completul nu consideră nerezonabile concluziile Comisiei de evaluare că în anul 2019 reclamanta a examinat la Judecătoria Criuleni doar 10 dosare, pentru care se deplasa la acea judecătorie două zile pe săptămână mai mult de șase luni. Reclamanta nu a explicat exact nici câte cauze a examinat în anul 2019 la Judecătoria Cahul, deși contesta exactitatea informațiilor oferite Comisiei de către această judecătorie (vezi para. 28 și 40).

81. Este indiscutabil că întârzierile majore la examinarea cauzei sunt contrare art. 6 alin. (3) lit. c.) și f) din Codul de etică și conduită profesională a judecătorului. În limita unor explicații convingătoare ale reclamantei că întârzierile nu îi sunt imputabile, concluzia Comisiei de evaluare cu privire la admiterea

încălțărilor regulilor de etică de către reclamantă a respectat limitele dreptului discreționar.

82. Criteriului de integritate prevăzut de art. 8 alin (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, constatat în decizia contestată, este întrunit doar dacă încălcarea regulilor de etică este „gravă”. Reclamanta a susținut că, chiar dacă o întârziere ar fi avut loc, ea nu este suficient de gravă, având în vedere încălcările frecvente a termenelor de procedură în instanțele judecătorești din Republica Moldova.

83. Completul reiterează că reclamanta aspira să devină membru al CSM, care este garantul independenței judecătorilor și asigură buna funcționare a sistemului judecătoresc. Numirea sau alegerea persoanelor cu anumite probleme etice în CSM ar putea submina buna funcționare a acestui organ, dar și încrederea în CSM și în sistemul judecătoresc per ansamblu. Aceasta, de asemenea, ar putea fi perceput drept tolerare a abaterilor de la normele etice și de conduită ale judecătorilor, ce nu poate fi admis. Anume din aceste motive, spre deosebire la evaluările externe introduse prin Legile [65/2023](#) și [252/2023](#), în cazul evaluării prevăzute de Legea nr. 26/2022, conform căreia a fost evaluată reclamanta, gradul de tolerare a abaterilor este mult mai mic.

84. Comisia de evaluare a constatat că reclamanta nu a examinat în termenul legal de trei luni niciuna din cele 16 plângeri. Patru din cele 16 plângeri au parvenit la Judecătoria Cahul și au fost distribuite reclamantei în ianuarie 2019, 10 plângeri - în luna martie 2019, iar două plângeri - în luna mai 2019. Aceste plângeri s-au aflat la reclamantă pentru examinare între cinci și nouă luni, în timp ce termenul maxim de examinare a lor era de trei luni. Niciuna dintre aceste plângeri nu a fost soluționată până la 11 noiembrie 2019, când, la cererea reclamantei, ei i-a fost acordat concediu neplătit pentru îngrijirea copilului, iar cauzele date au fost redistribuite altor judecători.

85. Reclamanta stabilea prima ședință peste mai mult de o lună de la primirea plângerii, în pofida termenului maxim de trei luni pentru soluționarea cauzei. În cel puțin șapte (cauza Corosan și ultimele șase cauze din tabelul de la para. 35) din cele 16 cauze, prima ședință în genere a fost stabilită peste mai mult de trei luni de la repartizarea plângerii către reclamantă și expirarea termenului legal pentru examinarea cauzei. Completul acceptă versiunea reclamantei că unele ședințe au fost amânate din cauza lipsei grefierului, sau a raportului instituției penitenciare, ce a împiedicat examinarea cauzei. Reclamanta însăși a susținut că amânarea ședințelor era un fenomen răspândit în instanțele judecătorești din Republica Moldova. Totuși, după prima ședință amânată, următoarea ședință era fixată la perioade lungi de timp, aproape niciodată mai scurte de o lună. Doar în trei cauze (Furman, Dinev și Pelin), următoarea ședință a fost programată în interiorul termenului de trei luni, iar în celelalte cauze a doua ședință a fost programată după expirarea termenului de trei luni. Fixarea primei ședințe peste o perioadă lungă de timp după primirea plângerii și amânarea acesteia peste o perioadă îndelungată de

la prima ședință, în cauze ce urmează a fi examinate în termeni proximi, sugerează lipsa de diligență a reclamantei la soluționarea acestor cauze.

86. Completul mai notează că ședințe în cel puțin patru (Corosan, Fulger, Pelin, Caijber) din cele 16 cauze au fost amânate deoarece reclamanta a plecat în concediu anual luat de judecător în perioada 20-23 august 2019. În toate cele patru cauze, termenul legal de trei luni deja expirase la ziua ședințelor care au fost amânate. În asemenea circumstanțe, plecarea în concediu de odihnă anual de asemenea ridică dubii în ceea ce privește diligența manifestată de reclamantă la examinarea cauzelor.

87. Întârzierile în examinarea celor 16 plângeri au avut consecințe considerabile asupra drepturilor deținuților. Comisia a stabilit că, din cauza examinării întârziate a plângerilor cu privire la condițiile proaste de detenție, doi condamnați (Covercenco și Madjar) s-au aflat în detenție mai mult decât ar fi trebuit și au fost eliberați atunci când a fost soluționată plângerea de următorul judecător căruia i-a fost distribuită cauza după reclamantei în concediu neplătit pentru îngrijirea copilului. Completul constată că, de fapt, numărul deținuților puși în libertate ca urmare a soluționării celor 16 plângeri este de patru. Pe lângă deținuții Covercenco și Madjar, și Corosan și Andușoi au fost puși în libertate. Mai mult chiar, deoarece perioada redusă ultimilor doi a fost mai mică decât perioada rămasă a detenției, acestora le-au fost oferite și compensații bănești.

88. Reclamanta a invocat drept scuză pentru întârzieri volumul de muncă mare. Comisia de evaluare a stabilit că reclamanta a examinat în anul 2019 doar 10 cauze la Judecătoria Criuleni, deși, potrivit ei, ea a petrecut acolo două zile pe săptămână timp de câteva luni. Completul este de acord cu Comisia că petrecerea unui termen atât de lung la judecătoria Criuleni, în timp ce un număr mare de cauze distribuite reclamantei se aflau pe rol la Judecătoria Cahul peste termenul prevăzut de lege de asemenea poate vorbi despre lipsa de diligență a reclamantei.

89. Completul reiterează concluzia Comisiei de evaluare, care nu a fost contestată de reclamantă, potrivit căreia, până la expirarea termenului de trei luni pentru soluționarea celor 16 cauze, reclamanta s-a aflat în concediu medical doar patru zile, în perioada 04-07 iunie 2019. Nicio ședință în cele 16 cauze nu a fost amânată din cauza acestui concediu, ceea ce confirmă că starea de sănătate a reclamantei nu a fost un factor care a influențat respectarea termenului de trei luni prevăzut de lege pentru soluționarea plângerilor cu privire la detenția în condiții proaste.

90. În anul 2019 reclamantei i-au fost distribuite la Judecătoria Cahul 241 de plângeri cu privire la condițiile de detenție. În cele 10 luni de activitate în această instanță în anul 2019, reclamanta a soluționat doar 55 dintre acestea, ceea ce reprezintă mai puțin de 23%. Celelalte peste 77% din cauze au fost distribuite altor judecători după plecarea reclamantei în concediu. Aceste cifre sugerează că întârzieri au avut loc și în alte cauze, iar examinarea îngreunată a cauzei de către

reclamantă nu s-a limitat la cele 16 cauze. În pofida ratei mici de soluționare, reclamanta a activat efectiv în anul 2019 la Judecătoria Cahul, sediul Taraclia doar 120 de zile.

91. Completul de asemenea notează natura repetitivă și complexitatea relativ redusă a celor 16 plângeri. După ce au fost distribuite altor judecători, acestea au fost soluționate destul de repede, de regulă în mai puțin de două luni, inclusiv cele în care reclamanta nu a desfășurat nicio ședință.

92. Circumstanțele de mai sus confirmă încălcări suficient de grave a obligației reclamantei, în calitate de judecător, de a acționa diligent și de a-și îndeplini îndatoririle fără întârziere, prevăzute de art. 6 alin. (3) din Codul de etică și conduită profesională a judecătorului. Aceste încălcări au permis Comisiei de evaluare să constate că reclamanta nu corespunde criteriului de integritate prevăzut de art. 8 alin (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022. Această concluzie a fost făcută cu respectarea art. 225 alin. (2) Cod administrativ, ceea ce face imposibilă anularea deciziei comisiei.

93. Reclamanta a mai invocat că decizia Comisiei de evaluare urmează a fi anulată și din cauza expresiilor folosite în decizie, pe care reclamanta le-a considerat jignitoare în adresa sa și trădează lipsa de imparțialitate a Comisiei în raport cu ea. Completul reiterează că o decizie emisă în baza Legii nr. 26/2022 poate fi anulată doar în cazul constatării unor erori procedurale grave sau circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării (vezi para. 67). Folosirea în textul deciziei Comisiei a unor expresii care nu plac reclamantului, fie simpla neîncredere a candidatului în Comisie, nu pot fi motive de anulare a deciziei.

94. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art.14 alin. (6), alin. (8) lit. a) din Legea nr. 26/2022,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Marina Rusu împotriva deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 17 din 08 august 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Vladislav Gribincea

Lilia Roic-Botezatu